

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.312/2017/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a **jogtanácsos neve** jogtanácsos által képviselt **felperes neve, felperes székhelye** szám alatti székhelyű **felperesnek** – a Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Varga László) által képviselt **alperes neve** alperes címeszám alatti székhelyű **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2017. július 7. napján kelt 2.G.22.699/2015/49. számú ítélete ellen az alperes által 51. sorszám alatt, valamint a felperes által 53. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésekre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben**, a perköltség tekintetében **megváltoztatja** és az alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1.050.000,- (Egymillió-ötvenezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A peres felek másodfokú eljárási költségeiket maguk viselik.

Kötelezi az alperest, hogy az adóhatóság külön felhívására fizessen meg az államnak 2.445.000,- (Kettőmillió-négyszáznegyvenötezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

Az elosztói engedélyes felperes (szolgáltató), valamint az alperes, mint nagyüzemi fogyasztó között 2009. december 1. napján hálózathasználati szerződés jött létre, mely alapján a felperes az **fogyasztási hely címe** alatti fogyasztási helyen villamosenergia szolgáltatást nyújt az alperes részére. A felek rögzítették, hogy a szerződés mellékletei és az elosztóhálózat használatára vonatkozó általános szerződési feltételek együtt képezik a hálózathasználati szerződést. Az alperes részére betekintheső módon az üzletszabályzatot felperes rendelkezésre bocsájtotta. Az alperes a fogyasztási helyen 2009. december 1. napjával lépett birtokba, és ezen időponttól kezdve vette igénybe a felperesi szolgáltatást. A fogyasztási helyen a felhasznált villamosenergia mennyiségét egy, még 2002-ben felszerelt ZMB440. típusú berendezés mérte.

A felperes alkalmazottai 2012. szeptember 17. napján ellenőrizték a villamosenergia mérőberendezést, és jegyzőkönyvben rögzítették, hogy a fogyasztásmérőben az áramváltó áttétele 2000/5-ös értékre van beállítva annak ellenére, hogy az áramváltó adattábláján 1500/5 áttételarány szerepel, a mérőváltó tényleges áttétele tehát nem a feltüntetettnek felelt meg. A fogyasztásmérő programozó fedelén egy darab zárópecsét azonosíthatatlan volt, melyet zárt dobozban elszállítottak. A felperes szakemberei 2012. november 6. napján újabb ellenőrzést tartottak az alperesi fogyasztási helyen és jegyzőkönyvben a hibás mérés miatti szabálytalan vételezést ismét megállapították. Az ún. ÁV-áttétel átprogramozása miatt a tényleges áramfogyasztáshoz képest 25%-kal alacsonyabb mennyiséget mért ekkor a fogyasztásmérő-berendezés. A felperes 2012. december 2-án a perbeli fogyasztási helyen az áramváltókat és a fogyasztásmérőt lecserélte, és ezzel a szabálytalan mérési helyzetet megszüntette. Utóbb az üzletszabályzatra hivatkozással 5.000.000,- forint kötbérről, majd

pedig 2014. augusztusában befolyásolt mérés miatti kártérítés címén további 32.993.538,- forint követelésre állított ki számlát az alperes felé, aki azonban a számlák teljesítésétől elzárkózott.

A felperes keresetében 38.993.538,- forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A perindításkor kártérítés, illetve kötbér jogcímen előterjesztett keresetet másodlagosan, a 2015. március 9. napján benyújtott 7. sorszám alatti beadványában a Villamosenergiáról szóló 2007. évi LXXXVI. tv. (Vet.) végrehajtására kiadott 203/2007. (X.19.) Kormányrendelet (Vhr.) 2. számú melléklet 17. pontjára hivatkozással hibás mérés miatti elszámolás jogcímen is fenntartotta. Követelése bizonyítására csatolta **szakértő neve** igazságügyi műszaki szakértői véleményét, aki az ügyben indult rendőrségi nyomozati eljárás során készített szakvéleményt.

A felperes a perben lefolytatott további szakértői bizonyítás ismeretében a per során felemelte a keresetét, és 2 éves időszakra 65.490.543,- forint elszámolási ellenértékre terjesztett elő igényt. Ennek indokaként a perben kirendelt szakértő 2igazságügyi szakértő szakvéleményére hivatkozott, mely álláspontja szerint a hibás mérés tényét igazolta, és azt is, hogy már az alperes birtokba lépésétől kezdődően a hibás mérési helyzet fennállt. A felperes a Vet. 60. § (3) bekezdésére is hivatkozott, mely az elektromos energiahálózat használatával kapcsolatos követelésre 2 éves elévülési időt szab meg, ezért ezen időszakra kérte az elszámolás alapján az alperes marasztalását.

Az alperes ellenkérelme a felemelt kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a Pp. 146/A. §-ába ütköző, nem megengedett keresetmódosítás történt a felperes részéről. Az elsődlegesen előterjesztett, kártérítésen alapuló kereset tekintetében arra hivatkozott, hogy a szakértői bizonyítás alperesi oldalon szerződésszegő, felróható magatartást nem tárt fel. Az alperes magánszakértői véleményt csatolt, az abban levezetett számításokat kérte figyelembe venni, és ez alapján 3.997.430,- forintra tett tartozáselismerő nyilatkozatot. Kifogásolta, hogy a felperes részéről számla kiállítására nem került sor, és a Vhr. 2. számú melléklet 17.3. pontjához kapcsolódó előzetes elszámolási szabályok figyelmen kívül hagyásával közvetlenül peres eljárás útján történt a követelés érvényesítése.

Az elsőfokú bíróság a szakértői bizonyítás lefolytatása nyomán meghozott ítéletével a módosított keresetnek részben helyt adva 34.566.879,- forint és járulékai erejéig marasztalta felperes javára alperest, ebből 3.997.430,- forint marasztalásra nézve az ítéletet előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában rögzítette, hogy az alperesi fogyasztási helyen a felperes által nyújtott villamosenergia szolgáltatást egy még 2002. június 28. napján felszerelt villamosenergia mérőműszer felügyelte, melynek 2012. szeptember 17-i ellenőrzése során átprogramozással történt befolyásolást észleltek. A hibás mérési időszak kezdetére nézve a perben, illetve a párhuzamosan folyó nyomozati eljárásban készített szakértői vélemények nem tudtak pontos megállapítást tenni. szakértő 2perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményét a bíróság úgy értékelte, hogy az minden kétséget kizáró bizonyossággal nem teszi megállapíthatóvá a befolyásolt mérés időszakának kezdő időpontját, ezáltal a hibás méréssel érintett időszak pontosan nem behatárolható. A Villamosenergiáról szóló 2007. évi LXXXVI. tv. (Vet.) végrehajtására kiadott 273/2007. (X.19.) Korm.rendelet (Vhr.) 2. számú melléklet 17.2.c. pontjában meghatározott 1 éves – vélelmezett – időtartamra nézve számította a felperesnek járó villamosenergia rendszerhasználati díjat. Erre az időszakra a szakértői számítás szerint a kiegyenlítetlenül maradt, felhasznált energiamennyiség 1.005.190 kWh volt. Alaptalannak ítélte az ezt meghaladó további 1 éves időtartamra számítani a felperesi díjigényt. A per során bejelentett, jogalapot érintő keresetmódosítást a Pp. 146/A. § (4) bekezdése által megengedett nyilatkozatnak minősítette, figyelemmel a perben beszerzett szakértői véleményre, ami olyan új tényállási adatokat szolgáltatott, melyek ismeretében a felperesnek lehetősége nyílt az eredetileg érvényesíteni kívánt kártérítési igényt hibás mérésen alapuló elszámolási igényre módosítani.

Az ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezést terjesztett elő. A felperes részben és akként kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, hogy a bíróság az alperes marasztalását 65.490.543,- forint és járulékaire emelje fel. Álláspontja szerint a szakértői bizonyítás igazolta, hogy már az alperes 2009. december 1-jei birtoka lépését megelőzően is fennállt a hibás mérési helyzet, a szabálytalan vételezés 2007. január 1-jét megelőző időpontra nyúlik vissza. A felek viszonylatában a hibás mérés kezdete így megállapítható, az alperes birtokba lépésének időpontjától ugyanis fennállt a hibás mérésre alapított díjfelszámítás lehetősége. Ennek megfelelően a felperes két éves időszakra előterjesztett követelését érvényesítette. A fellebbezés kiterjedt az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított perköltség összegére is, melynek ugyancsak a felemelését kérte, a permegszüntető végzés kapcsán felmerült teljes illeték-költsége alperesre hárítását.

Az alperesi fellebbezés a kereset teljes elutasítására irányult. Az alperes nem vitatta a hibás mérés tényét, ugyanakkor annak időszaka a szakértői bizonyítás ellenére sem vált behatárolhatóvá. Az időszak meghatározására a felek között nem jött létre megállapodás, ezért az egy éves hibás mérésből eredő követelést lehetett csak a felperesnek érvényesítenie. Ennek azonban a Vhr. 2. számú melléklet 17.3. pontja alapján előfeltétele, hogy a korábbi elszámolásokat helyesbítenie kell a felperesi szolgáltatónak a mérésügyi hatóság vagy a hatóság által akkreditált laboratórium által a fogyasztásmérő-berendezésre nézve meghatározott hibaszázalékkal. Ennek a jogszabályi előírásnak a felperes nem tett eleget, ilyen eljárást nem igazolt, jóllehet ez a felek szabályszerű elszámolásához nélkülözhetetlen. Az alperes eljárásjogi kifogást is előterjesztett, álláspontja szerint a per során felperes részéről meg nem engedett keresetváltoztatás történt. A szakértői vélemény, illetve annak kiegészítése nem jelölt meg olyan új tényt, bizonyítékot, amely a keresetmódosítást szabályszerűen lehetővé tette volna. A szerződésszegésen alapuló kártérítés, melyet perindításkor eredetileg jogcímként megjelölt a felperes, alperesi felróhatóság hiányában nem volt érvényesíthető, a hibás mérésen alapuló díjfelszámításra történő áttéréshez a szakértői bizonyítás nem adott alapot. A keresetváltoztatás valójában a felperes jogi álláspontjának megváltozásán alapult. Az alperesi álláspont szerint a felperes a jogalap, valamint az összepszerűség tekintetében is pervesztes, ezért kérte az elsőfokú ítélet perköltséggel kapcsolatos rendelkezésének megváltoztatását és a másodlagos kereseti kérelem összepszerűségének figyelembe vétele mellett a valós pernyertességi, pervesztességi arányok szerint a perköltség viselési rendelkezés módosítását.

A felperes fellebbezése **alaptalan**, míg alperes fellebbezése kizárólag a perköltség leszállítás tekintetében **alapos**.

Felperes fellebbezésében azért támadta az elsőfokú ítélet keresetet részben elutasító rendelkezését, mert álláspontja szerint a peres felek egymás közti viszonylatában megállapítható a hibás mérés tényleges időszaka, mivel az még az alperes birtoka lépését megelőző időpontra vezethető vissza. Felperes fellebbezési álláspontja szerint ezért nem a Vhr. 2. számú melléklet 17.2.c. pontja szerinti vélelmezett 1 éves időszakot, hanem az a. pont szerinti rendelkezést kell alkalmazni, mely kimondja: *ha a meghibásodás tényleges időpontja* megállapítható, a meghibásodás időpontjától az új fogyasztásmérő-berendezés felszerelésének időpontjáig terjedő időszak tekintendő a hibás mérési időtartamnak.

A fellebbezésben hivatkozott rendelkezés alkalmazásához azonban a felperesnek szakértői bizonyítás útján kétséget kizáró módon azt kellett volna igazolnia a perben, hogy a fogyasztásmérő ténylegesen, mely időpontban hibásodott meg. A felperesre háruló bizonyítási teher nem abban állt, hogy a fogyasztásmérő meghibásodása az alperessel, mint új fogyasztóval megkötött áramhasználati szerződés időpontjában, tehát 2009. december 1. napján már fennállt. A Vhr. 2. számú melléklet 17/2.a. pontja csak akkor lenne alkalmazható a felek elszámolási viszonyában, ha szakértői bizonyítás útján a fogyasztásmérő meghibásodásának tényleges időpontja – akár még a felek közötti

szerződés megkötése előtti időpontra nézve is – pontosan megállapítható lett volna. Erre a szakértői bizonyítás egyértelmű választ nem tudott adni. Megjegyzendő, hogy a felperes is azért a hibás mérés miatti elszámolás jogcímére tartotta fenn – a szakértői bizonyítás ismeretében – a keresetét, mert a fogyasztásmérő illetéktelen befolyásolásának műszaki oka, és annak időpontja nem volt meghatározható. A műszaki meghibásodás okának, időpontjának pontos ismerete hiányában az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a Vhr. 2. számú melléklet 17.2.c. pontjában jogszabályi vélelemmel meghatározott 1 éves időtartamot a felek közötti elszámolásra nézve.

A szakértői bizonyítás az alperes vonatkozásában azt rögzítette, hogy az ő részéről szerződésszegő, felróható magatartás a mérőműszer meghibásodásával okozati összefüggésben nem merült fel, a mérőműszer manipulálása tisztázatlan körülmények között, pontosan meg nem határozható módon és időpontban, még az alperesi birtokba lépést megelőzően történhetett. A szakértői bizonyítás az árammérő áttétel arányának megváltoztatása ismeretében pontos számítást tudott végezni a kiesett árammennyiségre vonatkozóan, egy évre nézve 1.005.190 kWh került meghatározásra. A szakértő ennek ellenértékeként figyelembe vette az energiadíj mellett az átviteli rendszer irányítási díjat, a rendszerszerű szolgáltatási díjat, elosztói, forgalmi díjat, továbbá az elosztó veszteségdíját, és mindezek egybevetésével határozta meg a 34.566.879,- forint bruttó ellenértéket. Ez az egy éves időszakra vonatkozó, méretlenül vételezett villamosenergia ellenértéke, melyet a felek közti elszámolás alapján alperesnek meg kell térítenie felperes felé. A felperes ezt meghaladó esetleges további kárát a jogszabály speciális kockázat megosztó rendelkezése folytán maga viseli.

Az alperesi fellebbezés azt sérelmezte, hogy a felek közötti elszámolás nem a Vhr. 2. számú melléklet 17.3. pontja szerint történt meg, mely mérésügyi hatóság által megállapított hibaszázalékkal történő elszámolás-helyesbítést ír elő. A jogszabályi rendelkezés azonban a peren kívüli elszámolás rendjét szabályozza, amelynek lefolytatása nem előfeltétele a peres igényérvényesítésnek. A perben kiterjedt szakértői bizonyítás folyt le, három szakértői vélemény is rendelkezésre állt, melyek közül elsősorban szakértő 2kirendelt igazságügyi szakértő szóban és írásban is kiegészített szakvéleménye képezte az ítélezés alapját. Az aggálytalan szakértői vélemény pontos alapadatokat adott meg a felek közötti elszámoláshoz és e szerint volt megállapítható az egy éves időszakra nézve a hibás méréssel érintett villamosenergia mennyisége és annak alperes által térítendő ellenértéke. A szakértői bizonyítás teljes mértékben pótolta a Vhr. 2. számú melléklet 17.3. pontjában előírt peren kívüli eljárást, így annak elmaradása felperes perbeli igényérvényesítését nem akadályozhatta meg.

Az alperes fellebbezésében is fenntartott eljárási kifogása azon alapult, hogy a felperes keresete jogcímét eredetileg szerződésszegéssel okozott kártérítésben jelölte meg, majd pedig áttért a hibás mérés miatti – jogszabályi vélelemmel megállapítható – felhasznált energia ellenérték iránti követelésre, és ezt az elszámolási jogviszony új jogalapjaként jelölte meg. A jelen perben irányadó, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényhez (Pp.) kapcsolódó bírói gyakorlat szerint a bíróság a fél által megjelölt jogcímhez nincs kötve: ha az előadott tényállás szerint a felperest a kereseti követelés jogszerűen megilleti, de helytelen jogcímet jelöl meg, a bíróság az eltérő, helyes jogcímen ítélni meg az egyébként jogszerű követelést (EBH2004.1143, 2/2010. (VI.28.), PK vélemény 5.a. pont, BDT2013.2866, BDT2011.2467).

Mindezeket túlmenően megjegyzendő, hogy jelen per megindítását követően a bírói felhívásra 2015. február 17-én előterjesztett alperesi ellenkérelem közlésétől számított 30 napon belül a felperes 7. sorszám alatti, 2015. március 9-én előterjesztett beadványában (3. oldal utolsó bekezdés) másodlagos jogcímként már megjelölte a Vhr. 17. pontjára alapított elszámolást. A perben alkalmazandó 1952. évi Pp. szabályai ezt lehetővé teszik, a másodlagos jogcímre történő áttérés eljárásjogi akadályba tehát nem ütközött.

Az alperesi fellebbezés a perköltség leszállítás tekintetében helytálló. Az elsőfokú ítélet 8. oldalán levezetett perköltség számítás helyes kiindulópontként vette figyelembe a felek egyenlő arányú pernyertességét, pervesztességét. A 65.000.000,- forintot elérő felperesi követelésből, nagyságrendileg annak a felét elérő mértékben került sor az alperes marasztalására. Ilyen esetben mindkét fél viseli saját jogi képviselőjének munkadíját. A felperes az általa a per során megelőlegezett, valamennyi további költség (illeték, szakértői díjelöllegek) felének megtérítésére tarthat igényt. E körbe tartozik 1.500.000,- forint elsőfokú eljárási illeték, 297.175,- forint felperes által előlegezett szakértői költség, valamint a permegszüntetéshez kapcsolódóan felperes esetében felmerült összesen 327.000,- forint másodfokú eljárási költség (jogtanácsosi munkadíj, valamint fellebbezési illeték). Mindezen költségek együttes összegének 50%-áig tarthat igényt a felperes perköltségtérítésre, melynek összegét kerekítve az ítélőtábla 1.050.000,- forintban határozott meg, és ezen összegre szállította le az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét.

Egyebekben az érdemben alaptalan fellebbezések miatt az elsőfokú ítéletet helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján.

A peres felek a másodfokú eljárásban is egyenlő arányban tekinthetők pernyertesnek, illetve pervesztesnek, ezért a jogi képviselettel kapcsolatban felmerült munkadíjak megosztását illetően a Pp. 81. § (1) bekezdés 2. fordulata alkalmazható. A felperes viselni köteles az általa lerótt fellebbezési eljárási illetéket, míg az alperes az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéket utólag külön felhívásra köteles megfizetni az állam részére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, valamint 15. § (1) és (3) bekezdés szabályai szerint.

Szeged, 2018. február 22.

Dr. Kemenes István s.k.. Dobler László s.k.. Béri András s.k.
a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró